

Reglerne i Loven af 1888 blev optaget i Retsplejeloven med forskellige Ændringer. Retten til Erstatning blev udvidet, idet de fremkomne Oplysninger ikke længere behøver at gøre det antageligt, at vedkommende er uskyldig, men blot ikke maa give begrundet Formodning om, at han er skyldig. Selvom den paagældende ved sit Forhold har givet Anledning til Fængslingen, har han, hvis det udviste urigtige Forhold skyldes Frygt, Forvirring eller undskyldelig Misforstaaelse, nu Ret til fuld Erstatning. Derimod bortfalder Retten, naar vedkommende frifindes paa Grund af en Tilregnelighed udelukkende mangelfuld Sjæls-tilstand, samt naar han forhen er straffet med Strafarbejde for vanærende Handling, og der ikke er hengaaet 3 Aar siden hans Løsladelse. Den særlige Ret til Erstatning i Tilfælde, hvor Sigtelsen angaar et Forhold, der ikke kan straffes strengere end med Bøde eller simpelt Fængsel, er udvidet til at gælde ogsaa Tilfælde, hvor strengere Straf vel kan idømmes, men hvor der dog har manglet de i Lovens § 780 foreskrevne Betingelser for Fængsling. Retten til Erstatning er endelig udvidet til ogsaa at gælde uforskyldt Anholdelse. I sidstnævnte Tilfælde kan vedkommende dog ogsaa indskrænke sig til at kræve en Erklæring fra Politiet om, at Anholdelsen ikke har haft tilstrækkelig Grund og ikke har været forskyldt ved hans eget Forhold.

Udvalget mener, at de nugældende Regler især paa to Punkter er utilfredsstillende. Det ene er Bestemmelsen om, at Retten til Erstatning bortfalder, naar der er begrundet Formodning for, at den paagældende er skyldig. Som ovenfor nævnt betyder denne Bestemmelse en Udvidelse af Retten til Erstatning i Forhold til Loven af 1888, men som den er affattet, har den medført, at det ikke sjældent er forekommet, at en Person først bliver frifundet i en Straffesag, og at det, naar han da søger Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel, derpaa i Dommen angaaende dette Spørgsmaal udtales, at der er begrundet Formodning for

hans Skyld. Dette Forhold er med Rette blevet stærkt kritiseret. Det kommer nemlig i Strid med den Grundsætning, som af Hensyn til Borgernes Beskyttelse nødvendig maa fastholdes, at den, hvis Skyld ikke tilstrækkelig kan godtgøres, i alle Retninger maa behandles som uskyldig. Som en Konsekvens heraf maa det ogsaa anses, at Skaden ved en Strafforfølgning negative Forløb snarere maa bæres af det Offentlige selv end af den Privatmand, som den maaske ganske uskyldigt er kommet til at gaa ud over.

Det er dernæst uheldigt, at Loven ikke giver Hjemmel til at yde Erstatning i Tilfælde, hvor en Sigtet vel ikke har været anholdt eller fængslet, men hvor der i Henhold til Lovens § 785 imod ham er truffet andre Foranstaltninger, saasom Bevogtning i Hjemmet, der efter Omstændighederne bør hjemle ham lignende Ret til Erstatning.

Paa disse Punkter foreslaar Udvalget derfor den nugældende Ordning ændret, og samtidig foreslaas ogsaa forskellige andre mindre væsentlige Ændringer i de gældende Regler.

Medens hele Udvalget er enigt i foranstaaende Betragtninger, er det ikke lykkedes Udvalget at naa til Enstemmighed paa alle Punkter, idet et Mindretal (*Lett*), skønt i det væsentlige enigt med Flertallet, dog paa nogle Punkter har fremsat andre Forslag, for hvilke der vil blive gjort nærmere Rede nedenfor.

Med Hensyn til de vigtigste af Paragrafferne bemærkes følgende:

1. § 1018 a.

Denne Regel, der angaar de Tilfælde, hvor Varetægtsfængsel eller Anholdelse ikke burde have været anvendt, er stillet forrest, fordi Retten til Erstatning bør være videst i disse Tilfælde, jfr. ogsaa den nugældende Lovs § 792, 2det Stykke i Slutningen og Lovforslag 1928—1929 § 125.

Det bemærkes, at Ordene „ikke burde have været anvendt“ er taget i samme Betydning som hidtil, saa at de altsaa omfatter ikke blot de Tilfælde, hvor Grundloven udelukker Fængsling, men ogsaa de Tilfælde,